

בית מעין-צבי
אבל
על פטירת חברנו
מתי לבני ז"ל
תנחומים לילדין
מיכל רם ויוחאי לבני ולמשפחות

מתי לבני ז"ל

באנו להפרד ממך מתי,

מעל 40 שנה חיינו יחד ואתה חלק מאתנו - ואנו חלק מחייך.
51 שנה עברו מאז בואך לארץ ישראל - ורוב שנות חייך בארץ הן
במעין-צבי.

כה הרבה פעמים הצילה אותך ה"השגחה העליונה" - ועתה - לפתע -
ללא כל אזהרה - הלכת מאתנו.

סיפורך חריג בסיפורי חברי קבוצתנו.
אתה היית ה"פולני" בתוכנו - ספוג תרבות פולין - לאביך שנפטר 4 שנים
לפני פרוץ מלחמת העולם השניה - היתה הסמכה לרב - אך ביתך זעיר
בורגני סיפוי ואתה - הצעיר מבין 3 אחים, ספגת מבית אמא תרבות
פולנית ואוירה כמעט מתבוללת.
סיימת בהצטיינות גימנסיה הומניסטית ונרשמת כסטודנט למשפטים
באוניברסיטה העתיקה של קרקוב, עיר הולדתך - יהודי בודד בחבורה.
מות אביך שינה כל תוכניות הנעורים והמשכת למודיך ליד עבודה
בבית-מסחר, להבטחת פרנסתכם. הרעיון לצאת אולי ללמודים לאוניברסיטה
העברית - נמוג כלא היה.

המלחמה פרצה - הגרמנים נכנסו לפולין בסערה - ואתה לפתע נמצא בין האלפים היוצאים ברגל מזרחה להמלט - אך צבא הכיבוש מקדים את כולם ואתה יחד עם הבורחים נמצא במלכודת הנאצית - מלכודת מסוכנת עבורך יותר - כי אתה יהודי ואתה מתנסה בשלבים הראשונים של מגבלות אכזריות ועבודת כפיה.

עם הסכם "מולוטוב-ריבנטרופ", המחלק את פולין בין הגרמנים והרוסים, אתה יוצא מחדש עם התרמיל על הגב מזרחה - עובר הגבול לשטח השלטון הרוסי, בבסתון מוחלט כי שם בעולם המחר - תמצא חרות והצלה - ובמקום זאת מתחילה מסכת של בתי-סוהר, חקירות, דין ללא משפט, עונש של 5 שנות עבודת כפיה, ליד ים-הקרח - מתכוון בסוח לחסולו של אדם - ורק בנס אתה נשאר בחיים ומשתחרר בעקבות הסכם לגיוס נתיני פולין האסורים למאמץ מלחמתי לצד רוסיה.

ואתה, שלא רצו לגייסך בראשית המלחמה, כי בגין השכלתך הייחצית צריך להיות קצין בצבא שלא רצה יהודים - אתה חייל בצבא אנדרס ויוצא עם צבא פולני זה דרך אסיה התיכונה, פרס, עיראק וירדן לפלשתינה, בדרך לחזית המערבית לצד צבאות בריסניה.

וכאן אתה מחליט החלטה גורלית עצמית ראשונה אחרי שנים של חוסר יכולת להחליט על כלום - ועורך מצבא אנדרס, וה"הגנה" מביאה אותך ב-1943 לשדות-ים.

אתה בוגר בתי-הסוהר ומחנות העבודה הנוראיים מכולם אשר ראה את השפל באדם הן של המושל והן של הקרבן. מבוגר מעל שנתיך, נפשך פגועה אך רוחך לא שכורה.

סלחן יותר מנקמן, מפוקח יותר ותמים כאחד - מצטרף לחבורת צעירים בהתיישבות חדשה, עניה ודלת-משאבים, אך חולמת ונאבקת על מדינה יהודית, העפלה יהודית ושואפת לחיים חדשים צודקים, בחברות, ועוסקת באדמה והחייאתה, בחיים ולא במוות - ואתה נדלק ונסחף והופך לאחד מהם.

אתה, העולה החדש וחנה'לה, הופכים ל"רבה ורבצין" לעולים חדשים וצעירים יותר באהבת האדם המציינת את משפחתכם.

ב-1951 בא הפילוג ב"קיבוץ - המאוחד" ועבורך המחלוקת אינה אקדמאית - ואינה התלבטות צעירים על חזונם - אתה יודע כי אינך יכול לחיות עם אמונת שווא כי חווית תוצאותיה על בשרך.

יחד עם עוד 11 משפחות חברים באים חנה'לה ואתה אלינו. ייקח שנים - עד אשר אנו מסוגלים להבין את עומק החלטתך ולעכל את קורות חייך. כי הדבר לא נראה כלפי חוץ.

ה"רבה" וה"רבצין" של שדות-ים הופכים ל"לולין" ול"לולנית" שלנו - אנשי משק לכל דבר.

איך אמרת ? "קבלתי את חיי במתנה - ועתה הם פקדון. ובעל פקדון כזה חייב לתרום ולבנות חיים טובים יותר לא רק לעצמו".

אין בך קנאה. כי המתנה אשר קבלת גדולה מכל נכס אליו אפשר לשאוף. הענף עליו אתה מופקד - מקור לאושר, ההשתתפות בבניין המשק זכות גדולה.

בניין משפחה, גידולם של שלושה ילדים מוצלחים - הם התמורה היפה ביותר שיכולת לקבל.

ואנחנו שיודעים רק למדוד לפי קנה המידה המבוסס על נסיונינו - סבורים כי זה רק רגיל ומקובל שאתה לוקח עליך תפקיד במשק ובריכוז ועדת חינוך - ולא כל-כך מבינים למה אתה עם נסיונך וכשרונותיך בורח מכל תפקיד חברתי.

ההשגחה העליונה שהצילה את חייך פעם אחר פעם לא עמדה על המשמר במלחמת יום-הכיפורים - כאשר בנך בכורך, נתן, לא חזר ממנה. מיכל בתך והנכדות רחוקים מן הבית - בריאותך לא כמו שהיתה, ובראשית שנה זו הבאנו את חנה'לה רעייתך למנוחות עולמים בבית קברות זה.

חוש ההומור שלך, החיוך השובבי, נראו רק לעתים נדירות.

מתי,

ישבתי כליל אמש והקשבתי שעות לקולך בקלסת בה תעדת את קורות חייך - והתרגשתי מחדש - והבנתי הבנה חדשה אותך ואת תרומך לנו.

לפני מספר ימים פגשתיך בדרכך אל הנהלת-החשבונות והחיוך הממזרי שלך היה שוב על פניך ושמחתי מאוד.

והנה לפתע נקסע הספור.

ואנו כאן עם מיכל ויוחאי ועם כל הזכרונות - להפרד ממך.

תנוח בשלוס על משכבך.

עקיבא לוינסקי

דברים ליד הקבר 25.10.94